

Marcel Duchamp—Francois le Lionnais

SAKKPARTI

PÁRIZS, 1932.

SAVIELLY TARTAKOWER ELEMZÉSÉVEL

1. *c4 c5*

Az angol megnyitás szimmetrikus kezelése.

2. *Hc3 Hc6*

3. *g3 ...*

Ehelyett a Brème kidolgozta rendszer helyett a dinamikusabb centrum érdekében szívesen alkalmazzák a 3. Hf3 és 4. d4 folytatást is.

3. ... *g6!*

4. *Fg2 Fg7*

5. *d3 d6*

6. *e4 ...*

Fontos elhatározás. Szokványosabb (és biztonságosabb) a 6. Hf3 Hf6 7. O—O O—O stb. folytatás, de világos inkább a c4, d3, e4 és lehetőleg f4 vonulatú gyalogfelállásra, az úgynevezett kőfal kiépítésére törekszik. E pillanatban már esedékes az f4, és sötétnek számolnia kell vele.

6. ... *f5*

Jelentős újítás. Sötét ellenjátékot keres az f-vonalon. A szokványos folytatás itt 6. ... Hf6 7. Hge2 O—O 8. O—O Bb8 (szembeszegülés) 9. f4 a6 10. a3 stb., azonnali enyhe világos fölényel.

7. *Hge2 Hf6*

8. O—O O—O

9. *Bb1 ...*

Miután harcosait csatasorba állította, világos elvonul bástyájával a nagyatlóról, biztosítva b2-es kis bakancsosát; különben is szükséges a vezérszárnyai akció előkészítése.

9. ... *Fd7*

10. *Fg5 ...*

Ismerős manőver bevezetése azzal a céllal, hogy Vd2 (vagy Vc1), majd a következő Fh6 révén kierőszakolja a sötét sárkányfutó lecserélését.

E terv alapos előkészítése azonban nem nélkülözheti a h3-at, mert így most sötét elkerülheti a királyi udvar két fontos testőrének (királyszárnyi futójának és huszárjának) cseréjét:

10. ... Hg4

11. h3 Hge5

Új posztjáról a sötét huszár nyomást gyakorol a visszamaradt d3-as gyalogra.

12. f4 ...

Kétélű kard: a királyhuszárt ugyan visszaszorítja, ám ugyanakkor eltorlaszolja saját futójának hazavezető útját. Ezért komolyan számításba jött a visszavonulás, mivel 12. Fe3 a következő bonyolult változatban: 12. ... fxe4 13. Hxe4 Hf3+ 14. Fxf3 Bxf3 15. Hf4 He5 16. d4 stb. világos anyagi előnyére vezet.

12. ... Hf7

13. exf5 ...

Világos a 7. húzása óta óvakodott ettől a cserétől, hogy elkerülje az f5-re ékelődő sötét futó kellemetlen nyomását a földhözragadt d3 gyalog ellen, ám most mégis rákényszerült, mivel hártani kellett a 13. ... h6 14. Fh4 g5-ös fenyegetést — miután veszne a tisztt.

13. ... Hxg5

A 13. ... h6 közbeiktatásra most 14. fxc6 következett volna.

14. fxc6 Fxf5

15. g4 ...

Akárcsak a 12. lépéskor, újra szemtanúi lehetünk egy tisztüldözésnek, ez azonban elhamarkodott ijesztgetés, mert exponálja a világos bástyát. E húzást kétségtől kívül célszerűbb lett volna elejteni a 15. He4 javára, és most 15. ... Vc8-ra (vagy Vd7-re) 16. Kh2.

15. ... Fd7

16. He4 Bb8

Ez után a sikertelen közjáték után (melyben világos megkísérelt támadást érlelni a királyszárnyon, gyümölcstelenül) most sötét ragadja kezébe a kezdeményezést, e megnyitásra oly jellemzően; a tett lépés nem csupán a bástya elvonulása a szárnyra fejlesztett világos futó nagyatlójáról, hanem már a későbbi támadás előkészítése is. (b5, stb.)

17. Vd2 Hd4

18. Hf4 Fc6

19. Hd5 ...

A hosszúléptű futópár hiányában világos számára a 19. b4 cxb4 stb. vonalnyitás túl kockázatos lenne; így inkább rövid hatósugarú könnyű tisztjeinek akciójára alapoz, bár bölcsebben tenné, ha királyszárnyi gyalogtöbbletével szuronyrohamra indulna.

19. ... a5!

Amit sötét a 19. ... Fxd5 20. cxd5 révén nyerne, könnyen elveszíthetné a további vámon (pl. 20. ... b5 21. Bxf8+ Vxf8 22. Bf1 Ve8 23. Hc3 b4 24. He2 stb.) A 19. ... b5 is túl korai lenne a 20. b4 ellen-

lökés miatt. De most már fenyeget a tematikus 20. ... b5, adott körülmények között akár oda is dobva az a-gyalogot.

20. *Bxf8+* ...

És nem 20. a3, mert arra 20. ... Hb3 majd 22, ... Fd4 sakk következne.

20. ... *Vxf8*

21. *Bf1* ...

Mérgezett ajándéknak bizonyult volna az a5 gyalog elfogadása: 21. *Vxa5 Fxd5* 22. *cxd5 Hf3+* 23. *Kh1 Vf4* 24. *Fxf3 Vxf3* stb. miatt.

21. ... *Vd8*

22. *Kb1 Fe5*

23. *Ve3* ...

23. *Vf2* jelentéktelen húzás lenne, mert arra 23. ... *Fxd5* 24. *cxd5 Ve8* stb. jön. A tematikus kettős fenyegetés most:

(1) 24. *Hxc5 dxc5* 25. *Vxe5*, és gyalognyerés mellett lecserélődik az egyik sötét futó;

(2) 23. ... *Hc2*-re viszont 24. *Vf2* tempóval kettőzi a nehéztiszteket az f-vonalon.

23. ... *b5!*

Emlékezetes húzás, amely elegánsan ignorálja a szemmel látható gyalognyerési fenyegetést; voltaképpen sötét összegezi stratégiai céljait: inkább megkaparintja a távlatos b-vonalat, holott könnyűszerrel semlegesíthetné világos nyílt f-vonalát. Most szoros versenyfutás következik a két nyílt vonalon: sötét a b-, világos az f-vonal birtokában van.

24. *Hxc5 bxc4*

25. *dxc4 Bxb2*

Megtörtént a betörés, még hozzá kettős fenyegetéssel: a levegőben lóg a 26. ... *Be2* majd a 27. ... *Bxa2*, sőt azonnali gyalognyerés is, minden ellenérték nélkül.

26. *He4 Fxd5*

27. *cxd5 Bxa2*

Aprócska, ám mint kiderül, döntő anyagi előny. A játszma következő szakaszában a világos bábok vezetője megkísérli maximálisan kiaknázni taktikai tehetségét és konkrét lehetőségeit.

28. *Hd2 a4*

29. *Hc4 Be2*

30. *Vd3 Fg7*

31. *b4! Vc8*

Dinamikus egyensúlyban van támadás és védekezés.

32. *Bf4 Be1+*

33. *Kb2 Hb3*

34. *b5! Vc5*

35. *Ff1 gxh5*

Sötét pontosan számolt és nem tart az f5 mező átengedésétől; bár ugyanígy választhatta volna a szolidabb megoldást is: 35. ... *Fe5* 36. *Hxe5 dxe5* stb., vagy akár a 35. ... *Be5* 36. *hxg6* stb. változatot is.

36. *gxb5* ...

A 36. *Vf5* kínálta az utolsó taktikai lehetőséget (37. *Vf7+* *Kh8* 38. *Ve8* mattfenyegetéssel), de sötét a támadó utolsó mesterkedését így szerelte volna le: 36. ... *Kh8!* 37. *Vf7* *Vc8* 38. *gxb5* *Vg8* 39. *h6* *Fe5* 40. *Hxe5*, stb.

36. ... *Be5*

37. *Bf5* *Bxf5*

38. *Vxf5* ...

A játék utolsó szakasza, amelyhez most érkeztünk, taktikai szempontból még mindig roppant érdekes. Az eddigi fejlemények markáns stratégiát szemléltettek, a következőkben viszont brilliáns taktikai húzásokban gyönyörködhetünk.

38. ... *Hd4*

39. *Ve4* *a3!*

40. *Fd3* ...

Fenyeget 41. *Vxh7+*, és 40. ... *a2* hiba lett volna 41. *Vxe7* miatt.

40. ... *Hf3+*!

A késleltetés taktikája: anyagot az időért!

41. *Vxf3* ...

Kényszer.

41. ... *a2*

42. *g6* ...

Vagy 42. *Ve4* *Vf2+* 43. *Kh3* *a1* (vezérpromóció), 44. *Vxh7+* *Kf8*, és sötét nyer.

42. ... *hxb6*

43. *Fxb6* *Ff6!*

44. *Vg2* ...

Az utolsó kísérlet.

44. ... *a1V*

45. *Fh7+* *Kxb7*

46. *Vg6+* *Kh8*

47. *Ve8+* *Kg7*

48. *Vg6+* *Kf8*

És világos feladta.

(*Pintér Lajos* és *Gábor* fordítása)